

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТРАНСПОРТОЇ ГАЛУЗІ

Низька конкурентноздатність підприємств транспортної галузі і невисокі темпи розвитку підприємств цієї галузі за останні роки є найважливішими передумовами вдосконалення управління інвестиційною діяльністю на транспортних підприємствах України.

В даний час ситуація у транспортній галузі України склалася таким чином, що без крупних фінансових вливань її розвиток більш ніж проблематично.

Аналіз вітчизняного і зарубіжного досвіду управління інвестиційним процесом дозволяє зробити висновок про те, що багато аспектів інвестиційної діяльності і оцінки її ефективності досить повно відображені в роботах вітчизняних і зарубіжних учених. Її гносеологічними джерелами є положення економічної теорії, що розглядають взаємозв'язки ресурсних і результативних параметрів економічного розвитку: теорії накопичення, теорії відтворення, теорії економічної динаміки, теорії економічного зростання. Найбільш повно питання управління інвестиційним процесом розкриті в роботах зарубіжних та вітчизняних авторів Бланка І., Беляєва І., Е.Домара, Долгова З., Железова В., Ільїна М., Воропаєва В., Дж.М.Кейнса, Коссова В., Кондратьєва Н., Лапуста М., В.Леонтєва, Лівшица В., А.Маршалла, Смирнова А., П.Солоу, Телегіна Е., Шеремета В., Фамінського І., Р.Харрода, Чибрікова Р., Й.Шумпетера, Щербакіна Ю. і ін. У більшості робіт основний акцент при розгляді інвестиційних процесів робиться на специфіку їх протікання на макрорівні. Тим часом вирішення проблем мікрорівня, пов'язаних безпосередньо з інвестиційним процесом на підприємствах, залишаються малодослідженими.

Недостатня теоретична опрацьованість цих проблем не дозволяє підприємствам ефективно вирішувати цілий ряд управлінських завдань. Тому проблеми зростання ефективності управління інвестиційним процесом необхідно розглядати і вирішувати в тісному взаємозв'язку між макро- і мікрорівнями, що вимагає створення ефективних механізмів управління інвестиційною діяльністю на транспортних підприємствах.

Сучасна система управління інвестиційною діяльністю в Україні, її функціонування вимагають моделювання як бізнес-процесів, так і бізнес-систем на основі досвіду практичної роботи по управлінню інвестиційною діяльністю, його наукового узагальнення, переходу від методу «проб і помилок» до стрункої методології аналізу і проектування процедур управління інвестиційною діяльністю.

Одним з основних напрямів підвищення ефективності управління інвестиційними процесами на мікрорівні є використання комплексного підходу

до інвестування. Комплексне інвестиційне проектування — системно інтегрований процес управління сукупністю інвестиційних проектів, які підпорядковані єдиному стратегічному задуму, орієнтованому на успішну реалізацію інвестиційної програми підприємства. Взаємодія елементних проектів в раціонально складеному комплексному проекті носить синергетичний характер.

В умовах обмежених власних фінансових ресурсів комплексне інвестиційне проектування може розглядатися як один з прийнятних підходів до управління інвестиційною діяльністю на транспортному підприємстві. Застосування даної концепції при реалізації інвестиційної програми підприємства може сприяти оптимізації управлінських рішень в інвестиційній сфері, ефективнішому використанню обмежених інвестиційних ресурсів підприємства, зниженню потреби в ресурсах, що залучаються, позитивній динаміці основних показників фінансово-господарської діяльності.

Сьогодні ефективність інвестиційної діяльності транспортного підприємства в значній мірі залежить від організації управління інвестиційною діяльністю в компанії. Ухвалення рішень про інвестиції є найбільш складним і важливим завданням управління, у зв'язку з чим виникає необхідність інтеграції діяльності всіх учасників процесу управління інвестиційною діяльністю компанії, яку можливо реалізувати тільки через єдину структуру управління інвестиціями в рамках існуючої організаційної структури управління.

Для забезпечення підвищення ефективності управління інвестиційною діяльністю транспортного підприємства на наш погляд необхідно сконцентрувати увагу на маркетинговій технології управління інвестиційною діяльністю, активізуючою внутрішні резерви підприємства і сприяючою ефективному залученню зовнішніх.

Мобілізацію внутрішніх ресурсів підприємства доцільно проводити по наступних напрямках:

- реструктуризація підприємства;
- вдосконалення структури акціонерного капіталу;
- амортизаційна політика;
- реалізація інвестиційних кадрових проектів і так далі

Одним з найважливіших внутрішніх ресурсів підприємства, тісно пов'язаних з реалізацією маркетингу, є реструктуризація, під якою нами розуміється оптимізація структури підприємства з метою підвищення ефективності і стійкості фінансово-господарської діяльності і інвестиційної привабливості.

Реструктуризація може полягати як в розділенні підприємства на юридично самостійні господарюючи суб'єкти, що пов'язані або не пов'язані між собою, так і в зміні внутрішньої структури підприємства у вигляді організації нових служб, підрозділів або впорядкуванні функцій тих, що діють.

Проведені дослідження на транспортних підприємствах показали необхідність в серйозному коректуванні існуючої амортизаційної політики.

По-перше, амортизаційна політика повинна бути пов'язана із загальною стратегією інвестиційної діяльності. Для цього необхідно з'єднати в єдину

систему податкові відрахування від прибутку підприємства, прискорену амортизацію, пільги по інвестиційному кредиту і витрати на НІОКР. Тільки в цьому випадку амортизаційні відрахування дійсно стимулюватимуть модернізацію виробництва і сприятимуть підвищенню ефективності інвестиційних вкладень.

По-друге, необхідно чітко визначити об'єкти, застосування прискореної амортизації. Доцільно застосовувати прискорену амортизацію тільки на високотехнологічне устаткування.

Підвищення ефективності інвестиційної діяльності на стадії розробки інвестиційного проекту може бути досягнуте за рахунок скорочення терміну проектування; закладення в проект прогресивних форм реалізації проекту; широкого застосування там, де це можливо і доцільно, хороших типових проектів, які вже виправдали себе на практиці, що дозволяє значною мірою понизити витрати на проектування, а також різко зменшити ризики; застосування в проекті самих передових технологій з урахуванням вітчизняних і зарубіжних досягнень; оснащення проектного відділу компанії - системами автоматизованого проектування (САПР); підвищення загального технічного рівня проектування і ін.

Структурувати і оптимізувати процес управління дозволяє система бюджетування. При цьому основний акцент робиться на тому, що система бюджетування повинна будуватися за проектним принципом. Управління інвестиційною діяльністю на підприємстві, на думку автора, повинне бути побудоване на чіткому регламенті і корпоративному порядку.

Проведені дослідження показали, що господарська і інвестиційна діяльність на транспортних підприємствах України зараз протікає в умовах дії цілого ряду несприятливих чинників, 80 – 90 % яких мають інформаційну природу. У зв'язку з цим, на думку автора, найбільш ефективним способом управління інвестиційною діяльністю є впровадження заходів по зниженню негативної дії ризиків на діяльність підприємства, через впровадження сучасної системи фінансового планування. Якщо зовнішні ризики (політичні, економічні, правового регулювання і так далі) можуть піддаватися лише прогнозуванню, то боротьба з внутрішніми ризиками може бути дуже успішною за допомогою системи бюджетного планування діяльності підприємства. При цьому недопущення збитку основної діяльності підприємства можна розглядати як джерело додаткових доходів.

У сучасній системі управління інвестиціями автором пропонується виділяти два основні компоненти – прогнозування для вироблення рішень і ухвалення рішень, при цьому, якщо прогнозування реалізується спеціальними алгоритмами: методами, методиками, регуляторами і процедурами на варіантній основі, то ухвалення рішень – це вольовий процес.

На думку автора, внутрішньофірмове планування і саме управління інвестиційною діяльністю, в сучасних умовах через специфіку української дійсності зіткнулося з серйозними труднощами із-за наявного розриву в ієрархії управління, оскільки обґрунтувати різні варіанти господарювання, адекватні

